

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo . . . » 5—
» ostalo inozemstvo . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnošte. račun št. 96.232.

Leto XXXV.

Celovec, 25. avgusta 1916.

Št. 34.

Romunija se še ni odločila.

V Bukareštu se je zadnje tedne napeto pričakovalo, da se romunska vlada odloči, ali se uda mamljivim vabilom četverozeve in poseže v vojsko na strani četverozeve ali pa ostane nevtralna. Sedaj se poroča, da se je razburjenje nekoliko poglobilo. Romunska vlada se še ni končno odločila, ampak zavlačuje odločitev. Razni vladni ukrepi in vojaške priprave v Romuniji so dale povod za vznemirjenje, pa tudi avdijske, ki jih je kralj delil najuglednejšim politikom vseh strank, so to pričakovane utrjevale. Vrhtega se je izvedelo, da se je ministrski predsednik Bratianu zavezal nasproti ruskemu poslaniku, da bo Romunija posegla v vojno. To je potrdil tudi Carp, ki zahteva še sedaj, da vstopi Romunija v vojsko ob strani Avstrije. Rusofilni romunski listi so imenovali celo dneve, kdaj da napove Romunija vojsko. Toda ti dnevi so potekali in zato je javnost v romunskem glavnem mestu zopet bolj mirna.

Da se Romunija pripravlja, je jasno. Vlada je prepovedala izvoz ovsa in ječmena letošnje žetve. Poljedelci, ki hočejo prodati to žito oblastim in armadi, dobe 1800 frankov za vagon. Vojni minister je odredil, da morajo vse državne tvrdke svoje izdelke uporabljati samo za potrebščine armade.

Po nekem poročilu iz Aten so bili romunski oficirji in vojaki, ki se imeli dopust, poklicani nazaj v vojaško službo, železniški material vseh prog da je bil rekviriran in uslužbenici postavljeni pod vojaško oblast. Poročalo se je tudi že o koncentraciji (zbiranju) romunskih čet. »Dobropoučeni« krogi trdijo, da v treh tednih v Romuniji še ne bo odločitve. Carp je po svoji avdienci pri kralju sporočil svojim prijateljem, da se Romunija še ni končno odločila, kakšno stališče da bo zavzela. Carp zastopa ravno nasprotno stališče kakor Filipescu. Slednji hoče vojsko na strani Rusije, Carp pa na strani Avstrije. Majoresku pa je za nevtralnost.

Nemški listi presojujejo položaj za kritičen, ugodnejša poročila pa prihajajo z Dunaja, od koder je pa sicer malo poročil. Pri nas smo navezani na informacije iz vseh mogočih virov, samo domačih ne dobimo. Naša velika modrost je v molku.

Podlistek.

Svete Višarje v avgustu 1916.

(Jernej Hafner.)

Splošno je znano med Slovenci, kakšna usoda je zadela priljubljeni in mnogo obiskovani obmejni božji poti: Sv. Goro in Sv. Višarje. Vendar bo marsikom ustreženo, ako vnovič natančno popišemo stanje Sv. Višarj, v kakršnem so se nahajale dne 5. avgusta 1916. Zlasti se nekdanji višarski romarji in pa okoličani, predvsem Žabničanje, ki so na Sv. Višarjah postavili hiše in tam imeli zaslužek, zanimajo za to najvišjo slovensko božjo pot (1789 m). — 2. avgusta 1916 sem v spremstvu svojega sluga Špiritusa splezal na Kostrunovo glavo (2495 m) in na Viš (2666 m). Vsled megle je bil — sicer zelo razsežen — razgled prav malenkosten. Mangartovo in triglavsko gorovje je bilo popolnoma zakrito, Montaż je imel glavo zavito v oblak, pač pa so se časoma razodeli najvišji vrhovi Visokih Tur in — naše Sv. Višarje z Višarskimi glavami. Takoj se mi rodi misel in sklep obenem: »v hišo Gospodovo pojdemo« (ps. 121). Najraje bi bil maševal nad razvalinami; ker pa tega iz več vzrokov nisem mogel, sem se napotil v opoldanski vročini s Špiritusom po prašni cesti proti Mrzli vodi. Prašna kakor mlinarja — vsak voz in avtomobil, ki je vozil mimo, naju je zagrnil v bel oblak — sva z veseljem planila s ceste, čez betonski most, mimo križa v gozdnati breg. Precej strma steza iz Mrzle vode čez Florjanko

Sicer pa na sodbe listov, tudi romunskih, itak ni polagati veliko važnosti. Največ povedó ukrepi romunske vlade.

Tako poroča »N. Fr. Pr.« z dne 22. t. m.: Bukareški »Steagul«, glavno glasilo nevtalistične stranke na Rumunskem, ki jo vodi Marghiloman, piše: Rusi so v Reni (ob Donavi) zgradili kai (obzidek na obali), kakih pet kilometrov dolg; romunska vlada je pa pri Isaccei v Dobrudži na desnem bregu Donave tudi zgradila kai, ki je sicer nekaj daljši kakor ruski, ki pa je javnost iznenadil, ker je bil istočasno kakor ruski zgrajen. Med obema izkrcevališčema je napravljena zveza, in prebivalstvo v Tulči misli: Kai pri Isaccei bo služil Rusom za slučaj napada proti Bolgarom kot morebitno izkrcevališče v Dobrudži. Sedaj se nam pa od popolnoma zanesljive strani poroča, da delajo z ruskimi pontoni, pripeljanimi iz Reni, izkrcevalne poizkuse v Isaccei.

To dejstvo potrjuje mnenje v Tulči, da je bil kai v tem mestecu v Dobrudže zato zgrajen, da olajša carjevim armadam prehod v Dobrudžo. Da se odstrani vznemirjenje, ki je delalo take vesti z desnega brega Donave, bi morala vlada izdati izjavo; to zlasti v sedanjih razmerah, ko se od enega konca dežele do drugega vršijo vojaški vpoklici.

Bolgarija in njena ofenziva.

Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je pred zaključkom izrednega zasedanja 18. t. m. v sobranju izjavil: Politika Bolgarije do zaveznikov in nevtalnih držav ostane, kakršna je bila, zlasti ostanejo odnosi vlade k sosedni Romuniji in Grški isti, kakor pred vstopom Bolgarije v sedanjo vojno.

Ker so bile bolgarske čete na južni fronti že nekaj dni predmet neprestanih napadov od četverozevnih čet, je vrhovno poveljstvo odredilo protisunek in prodiranje, da si zasigura najboljše postojanke. To se je že zgodilo. Vlada upa, da to ne bo povzročilo drugih zapletljajev.

Angleži in Francozi, ki so se jim pridružili tudi Srbi in Rusi pod vrhovnim poveljstvom generala Sarrailla, so napadali ob bolgarski meji in je bilo to njihovo delovanje neprestano in množično se ogrožanje. Temu je bilo mogoče napraviti konec le s protisunkom. Zato so bolgarske in

nemške čete bile prisiljene, da so vdrle na operacijsko ozemlje nasprotnika. Če so Grki pustili mesece in mesece četverozevne čete na svojem ozemlju, tudi nimajo povoda nastopiti zoper Bolgare, če prenesejo boj na grško ozemlje. Grški narod je menda že spoznal, poroča bolgarsko tiskovno vodstvo, da naše čete pri tej obrambi ne stopajo na grška tla kot sovražniki.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 20. avg. Vsled vojaških operacij čet četverozeve zadnje dni v Vardarjevi dolini, ki so se raztegnile tudi na prostor vzhodno od Strume severno od jezera Tahino, je naše levo krilo 18. t. m. prešlo k splošni ofenzivi. V dolini Strume prodirajoče čete so zasedle mesto Demir Hisar, potisnile angleško-francoske čete po boju pri Serresu na desni breg Strume; same pa so zasedle levi breg te reke med Butkovim in Tahino-jezerom. Med Strumo in Mesto so čete prodirale po naročilu. V Vardarjevi dolini že deset dni napadajo francoske in angleške čete naše naprej pomaknjene postojanke južno in južozapadno od Dorijana. Dosegle pa niso družega kakor velike izgube, ki jim jih je prizadjal naš infanterijski in topovski ogenj. Čete našega desnega krila pa izvršujejo, ko so bile pri Florini porazile Srbe, svoj načrt s popolnim uspehom za nas. Včeraj smo postajo Banica in Ekšišu ob progi Solun—Florina zasedli in napravili zopet zvezo z mestom Bitolj. Južno od jezera Prespa smo zasedli vasi Zvezda, Biklište (v Albaniji) in Breznica in smo s tem pretrgali zvezo med Korčo in Florino ter Korčo in Kosturjem.

Solun. (Reuterjevo poročilo.) Besen boj moža proti možu za vas Dolželi, ki so jo bili Francozi dne 16. t. m. zasedli, se nadaljuje. V noči na 17. t. m. so Angleži zavzeli vrhove, ki obdajajo Dolželi. Grške čete so odkorakale, kakor so zahtevali Bolgari, proti Demir Hissarju in Starhisti. Bolgari so te postojanke zasedli.

Pomorska bitka v Severnem morju.

Angleško poročilo.

London, 21. avg. Uradno poročilo admiralitete: Dne 19. avg. je razvil sovražnik v Sever-

k višarskemu »birtu« se vije sicer prijetno skozi hlad grmovja in gozdov, a je deloma popolnoma zaraščena, ker nihče zdaj tod ne hodi. »Birta« je vojska izgnala, prazna je gostilna in klet, a studenec je poln in dobro je naju s Špiritusom napojil; pa čisto zastoj. Ni čuti žive duše, le dva žabniška pastirčka večkrat priskačeta za tropom ovčic tja gori — kakor bi bil človek prestavljen stoletja nazaj, ko še božje poti ni bilo! Previdno se bližava cerkvi od vzhodne strani, kajti od zapada vidi sovražnik na Sv. Višarje kakor na krožnik. — Skozi okno leve kapele smukneva v cerkev, zmoliva pred glavnim oltarjem litanije Materie Božje in nekaj drugih molitev in zapojeva »Marija, Mati ljubljena, češčena bodi ti« . . . Da ni vojske, na stotine bi bilo romarjev tu; v soboto popoldne, sredi poletja! In molili bi roženvence in litanije, po kolenih bi drsali krog oltarja, obešali zahvalne spominke po stenah in spuščali darove v puščice. Ob uri pa bi stopil duhovnik na prižnico, pa orglje bi zapele in cerkev bi se tresla od speva litanij — vse v čast Materi Višarski. Kje ste danes vi vsi? Vzela, razkropila in pomorila vas je vojska. V imenu vseh teh in za vse, ki ob vojski trpe, sva opravila s Špiritusom kratko pobožnost, nato pa sem si natanko vso cerkev ogledal in popisal. — Stolp. Zidovje stolpa stoji skoraj nepoškodovano, le omet je odpadel in goreča streha je odrgala z vrha par kamnov. Strehe ni videti, zvonovi in ura so izginili, od lesovja je ostalo na tleh pod stolpom in okoli njega nekaj ogorkov in deščic. Na zunanji strani je ostala plošča od ure, kazalca stojita na II (veliki) in

III (mali). Tla pod stolpom so pokrita z ometom, kamenjem, okvirji slik, železjem in ožganimi cunjami stare cerkvene obleke. — Ladja. Zid vseh štirih strani stoji neporušen, pač pa je vse lesovje (streha, kor, strop) in okrasje (lustrini in dr.) pokončano. Nekoliko napol zgorelih tramov, omet, manjši kamni in ostanki okrasja, par razbitih kamenitih angeljev iz levega oltarja, posodica za blagoslovljeno vodo, nešteto žrebčev (strešnikov) in — ena porcelanasta pipa — ta zmes pokriva tla. Med to šaro pa skakljajo — miške; trave nisem videl znotraj rasti. Vrata so, razun lesenih zadaj na desni strani in obojih železnih v zakristiji, izginila. Kameniti kropilniki so nepoškodovani. — Kapele. Glavna kapela (apsida) ima na desni strani pod omreženim oknom porušen zid, sicer je zidovje ohranjeno. Poslikana okna so poškodovana; zelo razbito je levo, drugi dve imata le po par šipic zdrobljenih. V apsidi nad glavnim oltarjem je padlo nad polovico ometa na tla. — Leva kapela (sv. Ane) ima celo zidovje; desna (sv. Jožefa) pa je močno podrt. Stena za oltarjem je od roba oltarja do vogla (proti Zajzeri) porušena, a ne čisto do tal; zunanja (zapadna) stena stoji sama, brez zveze na desno in levo, ker sta oba vogla (od oken dalje) od vrha do tal porušena: ravno tako je cela severna stena popolnoma podrt. Zakristija je deloma porušena (del severne stene); tla so visoko pokrita z vsakovrstnimi črepinjami in razvalinami; zlasti se opazi mnogo razbitih porcelanastih posodic in devocijonalij, ki so bile tu shranjene.

(Konec prihodnjš.)

nem morju precejšnje delovanje. Nemška mornarica je priplula ven, pa se je povrnila, ko je izvedela, da je moč angleških bojnih sil precejšnja, nazaj v pristan, izognivši se bitki. Na iskanju za sovražnikom smo vsled napada podmorskih čolnov izgubili dve lahki križarki, „Nottingham“ in „Falmouth“. Vsi častniki z „Nottingham“ so rešeni, 38 mož posadke se pogreša. Vsi oficirji in moštvo s „Falmouth“ so bili rešeni razen kurjača, ki je umrl vsled zadobljenih ran. En sovražni podmorski čoln je bil uničen, en drug zadet in se je morda potopil. Nemška trditev, da je en britski rušilec uničen in ena britska bojna ladja poškodovana, je neresnična.

Nemški popravek.

Berolin, 21. avg. Wolffov urad poroča: Trditev uradnega poročila britske admiralitete od 21. avg., da je bil en naš podmorski čoln zadet, je resnično. Ko je bil uničil angleško križarko vrste „Chattam“, je bil pri poizkusu nekega angleškega rušilca, potopiti ga, lahko poškodovan in se je vrnil dobro ohranjen nazaj v pristan. Na angleško trditev, da je bil drug nemški podmorski čoln uničen, bo mogoče odgovoriti šele, ko se bodo povrnili vsi podmorski čolni. Na poizkus angleške utajitve, da bi bil en angleški rušilec uničen in neka angleška bojna ladja poškodovana, se z ozirom na uradno nemško poročilo z dne 20. avg. odgovarja, da se isto v vseh svojih delih vzdržuje. Kar omenja britska admiraliteta, da bi se bila nemška mornarica pred britskimi silami, ki jih ni bilo nikjer videti, umaknila, je fantazija.

Kako je z vojsko.

Ruska ofenziva je začela pojemati. Rusi deloma ne napadajo, deloma pa njihovi sunki nimajo več prvotne sile. Armada generala kavalerije nadvojvode Karola je v južni Bukovini dosegla lepe uspehe in ruske sunke odbila. Ni pa dvoma, da se Rusi izpopolnjujejo, pritegujejo rezerve in nadomeščajo municijo in bodo iznova poizkusili s silnejšimi napadi. Toda čas je tudi v vojski denar in ga naši gotovo kar najbolje uporabljajo, da ustavijo rusko prodiranje.

Naši so v Bukovini zavzeli Staro Občino in višino Magura, za katero so se vršili vroči boji. Vsi ruski protinapadi so se ponesrečili. Zapadno od Žabij so naši po hudih bojih umaknili svoje naprej pomaknjene čete nazaj proti grebenu Črnogore. Tam, pri Bistrzku in na obeh straneh Tatarskega prelaza je bilo več ruskih napadov odbitih.

Severozapadno od Stanislava so naši lovci odbili ruski sunek.

Pri Horožanki, zapadno od Zlote Lipe, se je ustavilo rusko prodiranje čez Monasteržiško. Armadi generalnega polkovnika Bothmerja dodeljene cesarske turške čete so odbile poizkušene napade.

Zapadno od Zalošč so Rusi v odseku Perepelniki—Pieniaki armado generalnega polkovnika hudo napadali, pa so bili odbiti. Dne 21. so svoje napade obnovili, pa kljub najhujšim žrtvam niso napredovali.

Tudi v smeri proti Kovelu so se Rusi zaman zaganjali. Ob železnici od Sarni na Kovel so izgubili nekaj jarkov. Pri Rudka-Červišče so z vso silo napadali, da bi dosegli zapadni breg Stohoda, pa se jim ni posrečilo. Imeli so hude izgube.

Italijani ustavljeni.

Italijani bodo razočarani. Po zavzetju Gorice so začeli naskakovati hribove vzhodno od Gorice, pa so si polomili glave. Naša sedanja črta je naravno močnejša kakor je bila zapuščena ob Soči. Sedanja fronta gre s hriba sv. Gabrijela dva kilometra vzhodno od soškega ovinka pri Solkanu proti jugu čez holme vzhodno od Gorice, doseže 166 metrov visoki hrih Sv. Marka pri Sempetru in teče ob cesti čez Vrtojbo v Vipavsko dolino in gori do Opatjega sela, en in pol kilometra vzhodno od Dola. Vsi italijanski napadi med Plavem in Vipavo, pozneje med Vipavo in Opatjim selom so se povečini že vsled našega ognja izjavili. Na tirolski fronti so bili odbiti slabejši napadi.

Na francoskem bojišču so se 18. t. m. vneli hudi boji. Severno od Somme so napadali Angleži z najmanj osmimi divizijami, in tudi Francozi so imeli močne čete. Sovražnik je zavzel jarke na obeh straneh Guillemonta, ki je ostal trdno v nemških rokah. Med Guillemont in Maurepas so Nemci na povelje po načrtu naprej pomaknjeno črto nekoliko skrajšali. Tudi desno od reke Maas so se vršili hudi boji v odseku utrdbe Thiaumont in vasi Fleury, ki so jo zopet zasedli Francozi.

Severno od Somme so se napadi zopet obnovili in se 22. t. m. razširili. Več angleških na-

padov med Thiepval in Pozieres je bilo odbitih, le en naprej moleč vogel je bil izgubljen. Sicer so bili vsi sovražnikovi naskoki zaman; kjer je sovražnik napredoval, je bil s protisunkom vržen zopet nazaj.

Rusko vojno poročilo.

Uradno rusko poročilo od 16. avgusta pravi: Po končani štetvi šteje ves plen čet generala Brusilova v času od 4. junija do 13. avgusta, od začetka operacij do zavzetja po zimi zgrajenih nemških in avstro-ogrskih črt od Pripjeta do romunske meje: 7757 oficirjev, 350.845 vojakov, 405 topov, 1326 strojnih pušk, 338 metal za bombe in mine, kakih 292 municijskih voz. Vojni častnikarski stan pravi, da so te številke strašansko pretirane.

Raznoterosti iz vojne.

Zagrebske „Novine“ priobčenejo s fronte: Zanimiv je bil prihod Italijanov v Gorico. Prve Italijane, ki so prišli v Gorico, so naši polovili in pobili. Nadporočnik Vitić se je bil z njimi po ulicah. Ko smo bili mi odšli, so prišli v mesto Italijani. Eden na konju je nosil črno zastavo. Nasproti mu je prišlo krog 30 deklet — „svoji, ki jih je bilo treba rešiti!“ Pa toliko krvi preliti! Govoril sem z nekim ujetim italijanskim stotnikom. Rekel je: „La gente era contentissima (ljudje so bili prezadovoljni). — Italijansko topništvo je pozobalo Dalmatince, a Italijane naše puške. Videl sem, kako so fantom od srda silile solze v oči. Da morajo brez najmanjše lastne krivde zapustiti, kar so bili toliko mesecev krvavo branili! Vendar si čul: „Hvala Bogu! Kogar Bog ljubi, tega tudi kara. Še nas je Hrvatov za mesec dni. Niti najmanj se ne bojimo Italijanov. Bog bo pomagal!“ Slišal sem težko ranjene vzdihovati: „Pomagaj nam sinjska Gospa! Pa nam je tudi pomagala, ker ne bi bil ostal drugače od silnega topništva nihče živ!“ Tako tudi je. To sem videl in slišal natanko pripovedovati od vojakov, a izkusil sem tudi sam na sebi. Padli sta te dni dve bombi nad menoj in krog mene! A vsikdar so mi v mislih Šuničeve: „Deva vas ščiti in brani, bodite jej vedno udani!“ Da si vedno pripravljen na pot v nebesa! — Včeraj sem šel v bojno črto na pokop padlih junakov. Pridem do vojakov, slonečih ob naperjenih puškah. „Kako je, bratje?“ Eden meni: „Dobro! Na Italijane čakam! Pred seboj vidim smrt. A te se ne bojim. Naj le pride tudi ona, ako je volja božja. Enkrat treba umreti!“ Levó in desno pađe tuintam granata. A tudi kroglja iz puške udari včasih v drevo gosto zaraščenega gozda. Ugaja mi njegova hladnokrvnost. Dokler je takih, ni strahu pred prodiranjem sovražnika. Taki se ne umaknejo, dokler jim je glava na ramenih. Zavedajo se svoje dolžnosti, potem pa kar Bog da in sreča junaška! Nekdo piše v „Slovenca“: „Dalmatinci so proizvajali čuda, ime Dalmatincev je v vseh ustih.“ In ne laže. Najboljši dokaz je to, da so fantje, dve uri prej nego jim je došlo povelje, da zapuste Podgoro, izvršili juriš na Italijane in jih izgnali iz onega dela postojank, ki je bil njim določen v obrambo. In trije so bili ujeti, ker sploh niso hoteli verjeti, da je umikanje. „Züricher Tagesanzeiger“ piše o njih: „Branili so se izročiti svoje orožje.“ A eden, ki jim je bil utekel, je pravil: Z bajonetom, kamenjem smo se bili in nazadnje grizli z zobmi! A ako bi bili imeli topništva, bi bila Podgora še sedaj naša! Pa do tega pride itak zopet preje ali kasneje.

Bern. „Bund“ poroča: Iz ruskega časopisja se posnema, da se pri Lvovu zbira večja turška armada. Gre menda za kakih 150.000 mož.

Nova razvrstitev Rusov pri Erzerumu.

Iz Petrograda se je izvedelo iz ruskega glavnega stana v Kavkaziji, da se bo ruska armada v prostoru pri Erzerumu nanovo razvrstila. Ruske čete, ki se v Perziji umikajo, so zapustile menda tudi že Teheran.

Švedsko-angleški spor.

Angleški kralj je podpisal kraljevo odredbo, po kateri se vsak izvoz na Švedsko prepoveduje razen s posebnim dovoljenjem vojnega trgovskega sveta. Iz Štokholma poročajo: Verjetno je, da bo Švedska na angleško izvozno prepoved odgovorila s splošno prepovedjo izvoza za vse svoje deželne pridelke. Upi četverozeve, da bodo Švedsko upgnili, se najbrž ne bodo izpolnili. — V diplomatskih krogih položaja ne smatrajo za obupnega, vsekako pa za zelo resnega.

Italijani v Solunu.

Italijani so začeli 20. t. m. v Solunu izkrcavati čete. Pred četami je korakala godba. Francoski, angleški in ruski oddelki so spremljali čete. Poročalo se je, da bo ena laška divizija v Solunu izkrcana.

Grška.

Grški so Francozi in Angleži nadležni gostje, katerih bi se radi prejkoslej iznebili, pa ne morejo. Pred močjo se Grki uklanjajo, vendar pa zavlačujejo, kolikor morejo, vse, kar bi utegnili spraviti Grško v vojsko. Grška zbornica bo šele 18. septembra razpuščena in volitve bodo menda 27. septembra. Grški vojni minister je na pritisk francoskega poveljnika Sarraila prepovedal vojakom, pečati se z vprašanji notranje politike. To se pravi toliko, kakor zamašiti Venizelovim nasprotnikom usta. Znano je namreč, da je generalni štab grški z oficirskim korom popolnoma na strani Nemčije in je v vseh vojaških krogih kralj Konstantin zelo priljubljen. Na Venizela pa je vojaštvo hudo, ker je svoj čas povzročil, da se je oficirjem politiziranje prepovedalo. Na drugi strani se pa zopet poroča, da je bil poveljnik 5. grškega armadnega zbora, general Sotlis, katerega odstavitev je Sarrail zahteval, imenovan za poveljnika 2. armadnega zbora. Tudi časopisje je dobilo za volitve nagobčnike in ne sme napadati vlad četverozeve; sicer je pa zagotovljena volilna prostost: Prostost gibanja kandidatov, prostost časopisja in pravica za zborovanja v zaprtih prostorih. Seveda se bo vsakdo vprašal: Kakšna prostost pa je za časopisje, če se ne sme aktivno udeleževati volilnega boja. „Matin“ poroča, da je grški naučni minister izdal na učitelje okrožnico, v kateri jim prepoveduje vsako udeležbo v volilnem boju. Zdi se, da po takih volilnih pripravah in ob taki čudni svobodi volitev rezultata volitev ni težko pogoditi. Zdi se pa tudi, da se je četverozeva tudi topot, kakor ves čas med vojno, zaračunala. Bolgarski generalni štab poroča, da je levo bolgarsko krilo 18. t. m. začelo splošno ofenzivo, ki se uspešno razvija. Desno bolgarsko krilo je porazilo Srbe, ki jih je na cellem makedonskem bojišču kakih 80 do 100 tisoč, in zavzelo mesto Florina in več drugih krajev. S strani četverozeve se je poročalo, da Sarrailova armada ne bo začela ofenzive. Četverozeva je očitvidno računala, da bo posegla vmes med tem že Romunija, pa glasovi se množe, da ne bo. Le če bi Rusi vdrli v Dobrudžo, bi se znalo nekaj splesti, morda pa tudi kaj drugega, kakor si Rusi sedaj mislijo. Če romunski kralj noče pripustiti, da se krši romunska nevtraliteta, se bo branil z orožjem; potem se ne bo zgodilo, kakor je pred nedavnim izpovedal Venizelos, da romunski rusofili pripravljajo v Romuniji drug Solun: Rusi bi naj ob golem protestu Romunije vkorakali v Romunijo, kakor Francozi in Angleži v Solun. Vendar pa vzbuja pozornost poročilo, da je srbski glavni stan ugodil prošnji Grške, da srbski podaniki grške narodnosti, ki so zbežali iz Macedonije na Grško, ne bodo vpoklicani.

Žitnoprometne naredbe za l. 1916—1917.

Posvetovanje žitnoprometnega zavoda v Celovcu 19. avgusta 1916.

Predsednik dr. Lemisch poroča o premembah, ki se v žitnem prometu omenjenega zavoda izvedejo za prihodnji čas. V minulem letu je bilo več ali manj prepuščeno vsakomur, da pripelje preostanek svojega žita h komisarju. Šele, ko se je videlo, da ne shajamo, je nastopila oblast in napravila načrt, po katerem se je potrebno poskrbelo. Tako se je brez dvojbe porabilo veliko žita, ki je bilo namenjeno preživljanju ljudi, za druge potrebe. Društvo za prodajanje živine je imelo še julija meseca na stotine debelo pitanih volov na razpologo. Ti voli se niso spitali brez žita. Danes je popolnoma prepovedano vole pitati, ker za to nimamo žita. Lani se je delalo predpise za Avstrijo, ne pa za Ogrsko: tam je bilo za ljudi odmerjeno več, živino so poljubno krmili, turščica (sirk) je bila vsa prosta. Prihodnjič se žito ne bo oddajalo komisarju od vsakega posebej, naročilo se bo vsaki občini, koliko mora oddati. Oblast je dala žetev že ceniti, do 15. avgusta se je moral ministrstvu že predložiti načrt dobavljanja. Tako se bo zvedelo, koliko ima vsak kraj sam, in koliko dovoza pričakuje. V jeseni se bodo popisovale vse zaloge. Razdelilo se bo tako, da se bo vsaki občini zaukazalo, koliko ima ob gotovem obroku komisarju oddati. Da se to izvede, so se nastavili posebni žitni nadzorniki: na Koroškem za Wolfsberg in Št. Vid, ki pridelata precej žita za izvoz ter za Velikovec in Celovec, ki pridelavata toliko, kolikor se potrebuje v lastnem okraju. V druge okraje se mora žito uvažati in bi tak nadzornik ne imel dela. Deželna vlada je mislila, da se bo moglo prvo žito oddati že do 25. avgusta, ali dotlej še ne pride v naši deželi nič na trg. Poprej se mora vršiti poizkusna mlačev pod nadzorstvom žitnih nadzornikov. Potem se bosta komisar in nadzornik zgovorila o stanju in občini. Komisar

ve iz prejšnjega časa, koliko je vsakdo pripeljal in koliko more pripeljati, iz teh števil se bo določilo, kaj naj vsakdo pripelje. Delo komisarjev bo letos dosti težje, nego je bilo lani, ko je imel vsakdo še starih zalog, več mesa in drugih živil, s katerimi se je mogel oskrbeti. Posestniki se bodo proti oddaji branili. Iz Ogrske nimamo pričakovati izdatnih pošiljatev, ker Ogrji dajejo svoj preostanek v Nemčijo. Tudi z mlino se marsikaj preuredi. Lani se je vse mlelo na okrajnih mlinih, a ti mlini so smeli mleti tudi „za muto“ — za posestnike. Vlada jim je hotela to prepovedati, doseglo se je pa za Koroško, da tu ostane kakor je bilo. Okrajni mlino dobe naslov „Kriegsgetreidemühlen“ — „Vojno-žitni mlini“, drugi mlini pa bodo dobili svoje posebne predpise. Vlada je hotela ustaviti vse male mline in jih nekoliko odškodovati z zaslužkom večjih, pa je to v naši deželi nemogoče, ker je gorata in ima vsak okraj, včasih vsaka večja kmečka hiša svoj mlin. Ljudje ne bi utegnili daleč voziti na okrajne mline. Tako ostane stari red: Vojni mlino delajo lahko za posamnike ali tudi drugi mlino bodo podvrženi predpisom. Na Koroškem je vlada že lani uredila mletje na mutnih mlinih, ta uredba se je posnela v drugih deželah. Za komisijonarje je važno, da znanprej gospodarji, ki se sami oskrbujejo, ne smejo dati mleti kakor hočejo. Oblasti bodo določile, koliko smejo mleti, in se bo tudi to mletje nadzorovalo. Naročilo se bo tudi, da mora vsak komisijonar oddajati gotovemu mlinu. Za oddajo žita se bo določil gotov obrok. Štajersko namestništvo je določilo, da se mora oddati ena tretjina do 15. avgusta, druga tretjina do 15. septembra. Pri nas to ni mogoče. Na deželi je manj ljudi, uprežna živina je slabša, septembra meseca moramo pričeti z oddajo krme za vojaščino. Mlati se le ob dežju in bomo morali prositi, da se nam da drug obrok.

Podpredsednik Nau pojasnjuje nekatera važnejša vprašanja. Letos zapleni država tudi stročnino. S trenutkom, ko pridelek zapusti grudo, postane ves, tudi tisto, kar gospodar potrebuje zase, državna lastnina. Državna last je tudi stara zaloge in te lasti se gospodar ne sme več poljubno posluževati. Porabiti se sme le, kolikor dovoljuje oblast. Če pa ima kdo delavce, n. pr. drvarje, jih lahko oskrbuje z živili, ki jih pridelal sam, le pri tovarnah to ni dovoljeno. Tem se ne sme oddajati iz lastnega pridelka, če tega ni dovolila politična oblast. Stročnina, ki se je pridelala, se ne šteje v množino dovoljenega živeža, a se bo določila mera: 9 kg za osebo in leto, drugo, odtgnivši seme, se mora oddati. Za živino se sme porabiti ječmena ena četrtina, ovsu 1 kg za konja in dan; ta oves dobe tudi tisti, ki ga sami ne pridelajo, dokler bo mogoče in vojaška oblast vsega ne zahteva zase. Prosa se sme porabiti za krmo (za kuretnino) 5 %, za živež 50 %, drugo se mora oddati. Turščice bo polovica proste, drugo se bo moralo oddati, grahovice je tretjina proste.

Na vprašanje: Kje se šteje pridelek polja, ki leži v drugi občini? odgovori dr. Lemisch, da se pridelek zapiše tam, kjer ima posestnik svoj stalni sedež. In kje, če ima kdo dvoje posestev, katerih eno ima oddati, drugo pa potrebuje dovoza? To vprašanje naj uredi okrajno glavarstvo v vsakem posameznem slučaju.

Nau poroča dalje: Ljudje so dolžni komisijonarju pripeljati, kar imajo, ali komisijonar bo moral hoditi tudi sam potrebno iskat. Komisijonar mora sprejemati vse, kar je zaplenjeno, tudi storže! Tudi ni nobeno žito tako slabo in pokvarjeno, da bi ga smel zavračevati. Lani je smel plesniv pridelek zavračati, znanprej mora sprejeti vse. Kar je predpisano, je najmanjši kontingent, komisijonar naj gleda, da se dobi več in da si pridobimo zalog. Če se kdo brani oddati, kar je dolžan, zaukaže oblast prisilno oddajo, stroški zadenejo potem občino ali posameznika, kateri se je branil izpolniti svojo dolžnost. Pri prisilni oddaji se gospodarju odtegne od cene 10 %, toliko se tudi odtegne pri zamujeni oddaji. Kdor pridelke skriva, ne dobi zanje nič, odvzamejo se mu in bo še kaznovan. Kdor pridelke skriva, poškode, uničuje, brez dovoljenja prodaja in kdor jih kupi, bo kaznovan z zaporom od enega tedna do treh mesecev in z denarno kaznijo do 2000 K. Dozdaj kupec ni bil kaznovan, v novih odredbah se je določilo, da bo kaznovan tudi kupec.

Dvorni svetnik Posanner poroča, da se je izpopolnila organizacija, ki naj skrbi za potrebna krmila. Napravila se je deželna „Landesfutturmittelzentrale“ — „deželni urad za posredovanje krmil“, ki bo skrbel, da se naroči, kar bo mogoče dobiti.

Komisijonar Edlman (Libeliče) poroča, da je marsikdo naročeval semensko žito, pa ga ni sejal.

Nau: Kjer ni tožilca, ni sodnika; če oblasti ne vedo nič, ne morejo kaznovati. Če kdo se-

mensko žito melje, je to kaznivo. — Dalje poroča: Če kdo, posvarjen, ne neha žito krmiti ali ga pusti v nemar, da se kvari, mu oblast lahko zapleni vse in ga postavi med tiste, ki se morajo po javni poti še le oskrbovati. Letos je tudi že junija meseca prišlo dosti ljudi, ki so rekli: nimamo več živeža. Ti ljudje ne znajo gospodariti, taki se bodo dali pod prisilno oskrbo, ali pa se jim bodo njihove zaloge odvzele in se bodo postavili med neoskrbljene. Turščica letine 1915 ni zaplenjena, tudi staro proso in stara grahovica ne.

Predsednik dr. Lemisch opozarja, da prihajajo še vedno prošnje za oproščenje raznih oseb od vojaške službe. Žitnoprometni urad brez okrajnega glavarstva ne more nič, naj se take prošnje odpošljejo glavarstvu. Provizija za komisijonarje se bo spremenila. Lani so dobivali 2 %, znanprej se je predlagalo 60 vin. za 100 kg, koroški urad si pa prizadeva doseči 90 vin., ker je v deželi z malimi partijami veliko dela in se žita ne dovažava v velikih množinah. Za stročnino je za množino čez 25 mct določeno 70 vin., za manjše množine 25 %. Za slabše kvalitete se sme znanprej odtegovati 50 vin. do 2 K pri 100 kg.

Nau pojasnjuje zamenjavanje žita za seme: Zamenjavanje enake množine z enako vrsto žita v občini dovoljuje občina, v okraju dovoljuje okrajno glavarstvo, iz okraja ven pa deželna vlada. Do konca septembra se daje za semensko rž in pšenico nadplača 3 K za 100 kg, ali blago mora biti res semensko.

Predsednik dr. Lemisch pojasnjuje, da se je nek posestnik pritoževal, ker je dobil za letno setev zimsko, ne pa jaro žito. Dotično žito je prišlo iz Nižjeavstrijske in Češke, prišlo ga je več vagonov in ni mogoče, da bi bil en sam dobil zimsko žito, ko so vsi drugi dobili pravilno jaro seme. Zmotiti se je moral dotični komisijonar, to žito ni od deželnega žitnoprometnega urada.

Edlman iz Libeliče opomni, da on od dotičnega jarega žita ni pridelal ničesar, ter predloži predsedništvu popolnoma prazno pšenično klasje. Dostavi pa, da so drugi v drugih legah bili zadovoljni.

Dr. Lemisch: Ko pride blago izven dežele, moramo pač vzeti, kar se dobi. Če kdo dokaže, da je dobil napačno seme, mu bo urad stroške za seme povrnil, vse škode seveda ne.

Nau poroča, da za krompir odredbe še niso objavljene. Žitnoprometni urad bo letos prejemal tudi krompir in je obvezan do 31. majnika 1917 prevzeti vsega. Centrala, za krmila je zaplenila tudi divji kostanj in se pozivljajo komisijonarji, da takoj poročajo, ali bodo v svojem delokrogu dobili kaj kostanja ali ne.

Celovski župan pl. Wetzlar povprašuje, kako se bo mesto oskrbovalo s krompirjem, če ga ne bo več na trg?

Dr. Lemisch: Zgodnji krompir je prost. Urad bo imel še le pričniti od 15. oktobra pravico, zahtevati od posestnikov, da mu oddajo svoj pridelek krompirja. Kdor hoče prej kaj prodati, naj se javi pri občini. Celovška občina tudi lahko sama pošlje na deželo nakupovalce, dotična množina se bo potem posestnikom vračnila.

Vojaščina ima zdaj strogo naročilo, da ne sme več kupovati brez dovoljenja vrhovnega poveljstva. In če bi prišli vojaški oddelki kupovati, se jim brez pismenega potrdila ne sme ničesar dati. Vojaškim kontingentem se, ko delajo pri kmetih, daje na dan 15 kg ovsu, ne kakor so nekateri vojaki zahtevali 5 ali 6 kg. Kar ljudje meljejo sami na domačih mlinih, se mora pri županstvu naznaniti.

Svetnik Marchart graja, da na mnogih žitnih listkih stranke niso podpisane. Ko se od občin oddaja žito na mlinu, mora biti komisijonar pričujoč in morajo ljudje pripeljati na določeni dan. Zapisniki komisijonarja in mlinarja se morajo vjemati in le tisti zapisniki bodo veljavni, ki jih je pri oddaji potrdil mlin.

Dr. Lemisch poroča še nadalje, da znanprej vojaščina niti v Ziljski dolini in okrog Podkloštra slame in sena ne bo sama dobavljala, vso oskrbo je prevzela deželna zadružna sveza.

Dnevne vesti.

Cesarjev rojstni dan se je obhajal v Celovcu kar najslovesneje. Na predvečer se je vršila po mestu krasna bakljada.

Rezervna vojaška godba, ki se nahaja sedaj v Celovcu, je lepo svirala. Pred palačo deželne vlade je zasvirala dva komada. G. deželni predsednik grof Lodron se je s svojo družino in mnogimi uradniki prikazal na empori nad vhodom in poslušal zvoke nočne serenade. Prevzvišeni knez in škof dr. Hefter si je bakljado ogledal z okna stolnega župnišča, mimo katerega se je vršil obhod. Naslednji dan je v stolnici

knez in škof dr. Hefter daroval slovesno pontifikalno sv. mašo, ki se je je udeležila državna, deželna in vojaška oblast ter mnogo celovškega občinstva. Cesarska slavnost ob Vrbskem jezeru se je pa morala zavoljo deževnega vremena preložiti na 22. avgusta.

Deželni predsednik koroški gospod grof zu Lodron-Laterano je odlikovan s komturnim križcem Leopoldovega reda.

Vpoklic ostalih črnovojniških letnikov. „Grazer Tagblatt“ poroča z Dunaja, da bodo pozvani črnovojniški letniki 1866—1885 pod orožje dne 10. septembra 1916.

Izpiti za učiteljsko sposobnost za splošne ljudske in meščanske šole v jesenskem terminu se začnejo v petek, dne 20. oktobra 1916, ob 8. uri zjutraj, na c. kr. učiteljsku v Celovcu. Prošnje za pripust je vložiti do 12. oktobra potom c. kr. okrajne šolske oblasti na ravnateljstvo izpitne komisije.

Zvonove so začeli v Celovcu snemati pri nadžupniji sv. Ilja. V nedeljo zvečer sta se največja dva zvonova s slovesnim zvonjenjem poslovala od župljanov. Nismo prej mislili, da so tudi v mestu zvonovi vernikom tako ljubi. V cerkvi se je zbralo mnogo ljudi, in videti so bila rosna očesa. V pondeljek so začeli s snemanjem, in v četrtek jih odpeljejo.

Državni penzionisti in vdove ter sirote po državnih penzionistih dobijo vsled izrednih razmer v vojski enkratno podporo. Tako je odredilo finančno ministrstvo z dne 17. t. m.

Smrt na bojišču. Na severnem bojišču je padel rezervni poročnik Franc Radej, poveljnik stotnije nekega pešpolka in sin veleposestnika Ivana Radeja na Bregu pri Celju. Padli junak je dokončal juridične študije. Dva njegova brata se nahajata na bojišču.

Cerkvene vesti. V Kneži se je nastanil g. župnik v p. Alojz Huter. — Na župnijo Arije je prezentiran g. Tomaž Köraus, kaplan v Šmohorju.

Padel je dedni princ Emanuel Salm-Salm, zet maršala nadvojvode Friderika.

Pravi dvorni svetnik je postal dosedanji naslovni dvorni svetnik, deželni šolski nadzornik v Gradcu Peter Končnik, koroški rojak, doma pri Spod. Dravbergu.

Smrtna kosa. V torek, dne 22. avgusta dopoldne se je vršil pogreb gospe Wudinize, vdov. Štucin, ščetarice v Celovcu. Bila je dobra in požna žena. N. v. m. p.!

Odlikovani je bil s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda za hrabro zadržanje pred sovražnikom črnovojni in fanterist Janez Spitz, ki služi pri domačem pešpolku št. 7. Odlikovani je naš slovenski kmet iz Štebna v Podjurski dolini. Čestitamo!

Visoko odlikovanje. Cesar je podelil komturni križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo podmaršalu Karlu Scotti, svoječasemu brigadirju v Gorici.

O. Gabrijel Bajec, ki je deloval v Gorici, se je oglasil iz Ajdovščine, kakor smo upali. Sedaj se nahaja pri Sv. Križu na Vipavskem in se v kratkem povrne v Celovec. O. Janez Reberc in brat Sabas sta pa začasno v Škofji Loki na Kranjskem.

Nov vojaški poveljnik v Gradcu. Dosedanji vojaški poveljnik v Gradcu fldml. pl. Mattanovich je iz zdravstvenih razlogov odstopil. Za njegovega naslednika je bil imenovan general pehote Hugon Martiny. Novi vojaški poveljnik je že došel na svoje mesto.

Ukaz deželne vlade kranjske glede rabe zastav pri slovesni manifestaciji dinastične zvestobe, državne ali deželne pripadnosti na Kranjskem. Uradna „Laibacher Ztg.“ je objavila, da se smejo do nadaljnjega rabiti od tuzemskih zastav pri slovesni manifestaciji dinastične zvestobe, državne ali deželne pripadnosti le zastave z belo-rdečo, črno-rumeno barvo in v deželnih barvah. Kot deželne barve veljajo v odloku c. kr. ministrstva notranjih zadev z dne 23. sept. 1848. l. zaznamovane barve „bela-modra-rdeča“, ki se skladajo z deželnim grbom. Raba takozvanih starih deželnih stanovskih barv (zlate-modre-rdeče), ki so bile po navedenem ministrskem odloku pridržane izključno le v lastno rabo deželnih stanov, zasebnikom ni dovoljena in je pod kaznijo ces. naredbe z dne 20. aprila 1854 prepovedana. Razen navedenih tuzemskih zastav se smejo pri takih slovesnih prilikah kot doslej razobešati tudi zastave kranjskih mest. Uporabe ogrskih zastav in državnih zastav, ki so z monarhijo v zvezi, se ta odredba ne dotika.

Na pomoč goriškim beguncem. Primorskim beguncem, ki prihajajo te dni skozi naše dežele, dele vojaške oblasti, deloma pa tudi vlada in v Ljubljani posebno tudi ljubljanski okrepčevalni damski odbor, jedila in okrepčila. V tem oziru je za bednike dobro preskrbljeno, toda hudo je, kar se tiče obleke, saj je veliko beguncev, ki nimajo niti najpotrebnejše obleke. Predsedstvo posredovalnice za goriške begunce se obrača zato v sporazumu s c. kr. deželno vlado na domoljubno prebivalstvo s prošnjo, da se spomni teh revežev in jim daruje obleke, katero je oddati na imenovani posredovalnici: Ljubljana, Dunajska cesta št. 28, I; le-ta bo potem razdelila obleko med begunce. Za naše drage brate gre. Odprimo jim srce v teh resnih, težkih urah in storimo zanje, kar kdo največ more. Danes meni, jutri tebi. Naj domoljubne žene in dekleta sestavijo odseke, katerih naloga bodi nemudoma pobrati po hišah obleke in odeje. Dobro bi bilo, da bi se tudi s prižnic naprosilo prebivalstvo, naj nujno pomaga, ker sila je velika. Naše Marijine družbe zopet na delo! Prosimo, da odpošiljatelji blagohotno poravnajo tudi poštino, da se posredovalnice, ki potrebuje sredstev, ne obremeni. Tudi za vsak najmanjši denarni dar bo posredovalnica zelo hvaležna. Za našo domovino trpe primorski begunci! Zato naj jim vsak v zaledju pomaga.

Naznanila, kje da se nahajajo ranjeni, bolani ali pogrešani vojaki, daje vojni poizvedovalni urad avstrijskega Rdečega križa na Dunaju (Kriegsankunftsstelle des Österreichischen Roten Kreuzes in Wien, I, Stock im Eisenplatz Nr. 3-4). Ta urad izdaja tudi list za iskanje pogrešanih („Österreichisches Suchblatt zur Ermittlung verschollener Krieger im Felde“), v katerega sprejema inserate o pogrešanih. Ta list prihaja tudi v avstro-ogrsko ujetniške tabore v sovražnih deželah.

Določbe za potovanje. Izšla je tretja izdaja določb za potovanje za južno-zapadno (italijansko) bojišče. Dobi se tudi privatno po 40 vin. kos pri upravi lista „Tiroler Soldatenzeitung“, vojnopoštni urad 239. Te določbe se obenem razglasijo v deželnem zakoniku in odredbeniku št. 48.

Zavod v varstvo mater in dojenčkov na Dunaju. Znano je, da v naši državi pomrje silno veliko dojenčkov. Da se temu nekoliko odpomore, je bil v jeseni 1915 otvorjen državni zavod, ki vzgaja dojilje in varučeke po poklicu. V tem zavodu se te dni konča prvi kurz. Prihodnji enoletni kurz se začne 1. oktobra 1916. Ker se je mnogo občin in društev obrnilo na zavod za ponk in odpošiljatev došli za zavode, ki so jih napravili v oskrbo dojenčkov, bo letos v ta kurz sprejeto večje število prosilk. Prijave za sprejem sprejema ravnateljstvo zavoda (XVIII, Glanzinggasse št. 37). Ravnateljstvo daje tudi pojasnila o pogojih za sprejem.

Po prekem sodu na vislice obsojen je bil dne 10. avg. v Pulju kapitan Nazario Sauro, rojen in pristojen v Koper, zavoljo zločina državne veleizdaje, povzročene s tem, ker je kot avstrijski državljani vstopil kot bojevnik v italijansko vojno mornarico in je sodeloval pri sovražnih podjetjih proti domačemu obrežju in ker je s tem neposredno sodeloval pri podjetju, ki ima namen, odtrgati en del od enotne državne zveze ali od obsega dežel avstrijskega cesarstva. Obsodba je bila še isti dan izvršena. To se je naznanilo vsemu moštvo v njegovem materinem jeziku.

Cesarjev rojstni dan na južnozpadnem bojišču. Franc Kravagna nam piše: Zelo živahno je bilo tukaj za našo fronto na predvečer 18. avgusta. Goreli so kresovi na naših gorah in frčale so rakete raznovrstnih barv. Tudi v naši vasi, katera je samo malo za fronto, je bilo ta večer vse na delu in se je ovenčala skoro vsaka hiša z vejami in cveticami, kakor tudi vse cesarske podobe, kar smo jih dobili. Obesili smo jih pred

hišna vrata. Na dan 18. t. m. pa smo mislili, da bomo prejeli tudi od našega sovražnika kake pozdrave, ali bilo je vse drugače, ker je proti jutru začelo deževati in je lilo neprenehoma ves dan. Ker pa je pri takem vremenu gora, na kateri preži naš sovražnik, zavita vselej v težke oblake, tako ni nič vidno, kar se pri nas godi. In tako je ostalo ves dan mirno. — Pozdravljam vse čitatelje našega lista in želim, da bi tudi jaz mogel kmalu prebirati njegove novice.

Prevalje. Na Veliko Gospojnico smo obhajali patrocinijske župne cerkve. Dan poprej so dekleta Marijine družbe napletle mnogo lepih vencev in z njimi okrasile našo prostorno cerkev. Izreka se dekletom tem potom hvala za trud in požrtvovalnost. Krasen je bil dan Marijinega Vnebovzetja. Po končanem lepem cerkvenem govoru se je vršil obhod, ki ga je vodil ob asistenci št. danijelskega č. g. župnika in domače duhovščine, možiški župnik č. g. Hornböck. Procesije se je udeležilo veliko število ljudi. Posebno se je opazalo sedanjemu času neprimerno veliko moških. Za njimi je bil nvrščen III. red sv. Frančiška, nato Marijina družba z Marijinim vrtcem, do sto članic, potem Najsvetejše, kateremu so v zelo velikem številu sledile ženske. Res lep in veličasten pogled! Procesija je živ dokaz, kako ljudje brez izjeme časte Devico Marijo in trdno zaupajo v njeno pomoč. Čaroben pogled se je nutil vernikom pri vrnitvi v cerkev, kjer je zažarelo 187 električnih luči poleg voščenih sveč. Že med procesijo, zlasti pa pri slovesni sv. maši, ki je sledila procesiji, so se izkazali naši pevci, ko so prednašali na izbornem način „Jubilejno slavnostno sv. mašo Gruberjevo“. Vkljub temu, da je ta maša zelo težka, je bil vendar vsak glas, med katerimi je donel zopet glas č. g. Hornböcka, pod vodstvom domačega organista Lampreta na svojem mestu in izborni rešil svojo nalogo.

Prevalje. (Procesija za zmago in mir.) Dne 13. t. m. se je vršila iz Prevalj in bližnje okolice velika procesija na slavnoznano božjo pot k sv. Križu nad Spod. Dravogradom. Procesije se je udeležilo nad tisoč ljudi. Pošiljali smo Bogu prošnjo, da bi dal našim vojakom na bojnem polju srčnost, vztrajnost in naši armadi končno zmago.

Raznoterosti.

Draginja na Laškem. Na Italijanskem so se živila podražila za tretjino prvotnih cen. To je za državo, ki ima pristo morje in ki je zelo omejila izvoz v Švico, velika draginja.

Brezmesni dnevi na Ruskem. Na Ruskem so uvedli štiri brezmesne dni na teden. Število živine na Ruskem se je med vojno zmanjšalo za 15 milijonov glav, to je za celo četrtino.

Novo rusko kreditno posojilo v Združenih državah v znesku 50 milijonov dolarjev so dale banke na tri leta, obrestovaje po 6½%.

Monopol na sladkor uvedejo na Ruskem.

Karte za kavo v kavarnah in gostilnah bode v kratkem uvedla cesarska naredba.

Nov angleški oklep. V Londonu so nedavno preizkušali nov oklep, ki mu je menda odločena velika bodočnost. Ni iz kovine, marveč iz kemično preparirane vate, vsite v konopnino. Tak oklep daje baje popolno varnost pred puškino kroglo in proti bajonetu. Skupini vojakov, oblečenih v uniforme iz navedenega materiala in z rokavicami na rokah, se je posrečilo v pol minuti preplezati žično oviro. Te uniforme uvedejo v kratkem v angleški armadi.

Organist išče službe. V prostem času bi tudi delal. Več pove iz prijaznosti upravništvo lista „Mir“ št. 32.

Zopet sem tu!

Dokler bo kaj zaloge, pošiljam
kanafase, cefir, modrotisk itd.
v ostankih.

Ostanke 20 metrov za 44 kron ali
„ 40 „ „ 86 „ franko.
Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Jaroslav Marek
tkalnica in razpošiljalnica
v Bystrem pri Novem Městu n. Met.
(Česko).

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. drž. loterija

za namene vojne oskrbe.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovini
v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša

200.000 kron.

Žrebanje se vrši javno na Dunaju 5. oktobra 1916.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri c. kr. glavnem ravnateljstvu drž. loterij na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 5 (oddelek za dobrodelne loterije), v skupinah ali posamezno, tudi pisмено ob priloženem znesku. Dalje se dobivajo pri c. kr. loterijskih uradih, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih in železniških uradih, v menjalnicah itd.

6d c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij
(oddelek za dobrodelne loterije).

Hočete biti od svojega

REVMATIZMA

korenito ozdravljeni?

Na tisoče že ozdravljenih!

Bolečine v členih in sklepkih, otekli udje, pohabljenе roke in noge, pikanje, bolenje, nategovanje v raznih delih telesa, celo oslabelost oči so posledice revmatične in protinove bolezni.

Za ozdravljenje Vam ponujam naravni izdelek!

Nobenega splošnega sredstva, ampak zdravilo, kakor je nudi bolnemu človeštvu dobra mati narava.

Vsakemu brezplačno za poskušnjo.

Pišite mi takoj, pošljem Vam svoje sredstvo in svoj poučen spis zastonj. Boste moj hvaležen pristaš.

Ekspedicija operne lekarne, Budimpešta, VI. odd. 253.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.